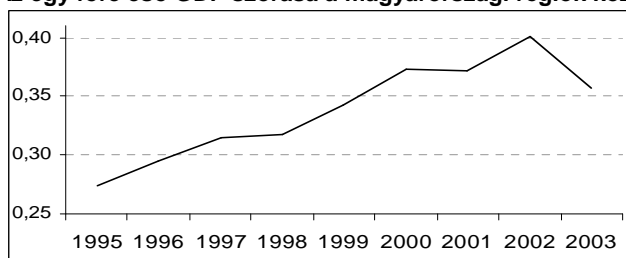

A magyar gazdaság teljesítménye 2006. I. negyedévében nem mutatott különösebb meglepetéseket. A 4,3%-os GDP bővülés, a korábbi növekedési ütem folytatódását jelenti, az év hátralévő részében - a nyugat-európai kedvező konjunkturális kilátásoknak köszönhetően - kisebb gyorsulás is valószínűsíthető. Bruttó hazai kibocsátásunk változatlanul több mint kétszer olyan gyorsan bővül, mint az euróövezet országaiban, ám ez túlzott optimizmusra mégsem adhat okot, mivel a visegrádi országok – Lengyelországot leszámítva – az elmúlt két évben egy stabil, és ennél gyorsabb fejlődési pályára álltak rá, aminek következtében a következő egy-két évben egyre érzékelhetőbbé válhat Magyarország lemaradása. Emellett hazánkban jelentősek a regionális különbségek az egy főre eső jövedelemben, és uniós összehasonlításban is alacsony a keleti és északi régiók kibocsátása. Miután a magyar gazdaság jól teljesít – az ipari termelés növekedése a 11%-ot is meghaladja, az építőipar közel 14%-kal bővült az első negyedévben – a lehetőségek kihasználása jelentős mértékben függ a kormány reformlépéseitől. Elemzők szerint nem az euró bevezetésének elhalasztása jelentene gondot, hanem sokkal inkább az, ha Magyarország utolsóként csatlakozna az euró-övezethez. A változáshoz a munkapiaci mutatóknak, a kínálat szerkezetének is javulni kell. Az aktivitás továbbra is alacsony (54,5%), ráadásul csökkent, a munkanélküliség pedig lassan kúszik felfelé. Az év első negyedévében az aktívak 7,7%-a nem talált munkát.

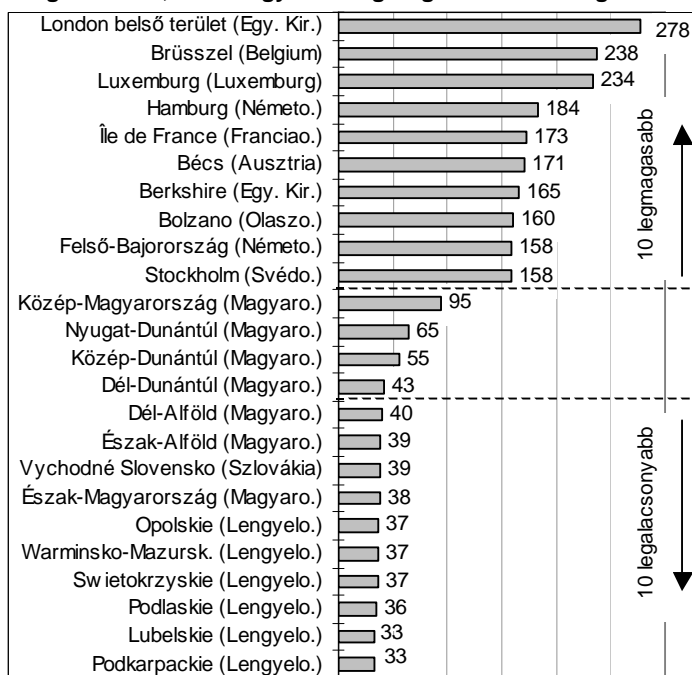
Növekvő regionális különbségek Magyarországon

Magyarország három régióval is képviselteti magát a 10 legalacsonyabb egy főre eső GDP-vel rendelkező európai uniós régiók listáján. Emellett jelentős, és növekvő tendenciát mutat az egy főre jutó jövedelemben mért különbség a 7 magyarországi eurégió között. Az egy főre jutó jövedelem - vásárlóerejét is figyelembe véve – Közép-Magyarországon 2003-ban két és félszer akkora volt, mint az észak-magyarországi megyékben. Míg Magyarország legszegényebb megyéiben a jövedelem az EU átlag felét sem éri el, Pest megye alig 5%-kal múlja azt alul, és az egy főre jutó jövedelem vásárlóerejét tekintve nagyjából a berlini régióval áll egy szinten. A jövedelmi lista sereghajtója Lengyelország, amely 6, uniós besorolás szerinti régiójával zárja a legalacsonyabb GDP/fő mutatóval rendelkezők listáját. Ez annak ellenére is szembeütő, hogy Lengyelország több (22) a statisztikai eurégióra van felosztva, mint pl. Magyarország vagy Csehország. A regionális különbségek nagysága szerint nem különülnek el markánsan az új csatlakozók a régióktól. Lengyelországban viszonylag alacsonyak az egy főre jutó jövedelem szerinti regionális különbségek, Magyarországon, Belgiumban vagy Csehországban ugyanakkor jelentős a régiók jövedelemmutatói közötti szórás, ami elsősorban a központi, főváros körüli régió - az országos átlagot messze meghaladó - jövedelmi színvonalának tudható be. Igaz, ennél figyelembe kell venni az ingázás hatását is, ami a gazdaságilag vonzóbb régiókban felfelé torzíthatja az egy lakosra eső jövedelem szintjét.

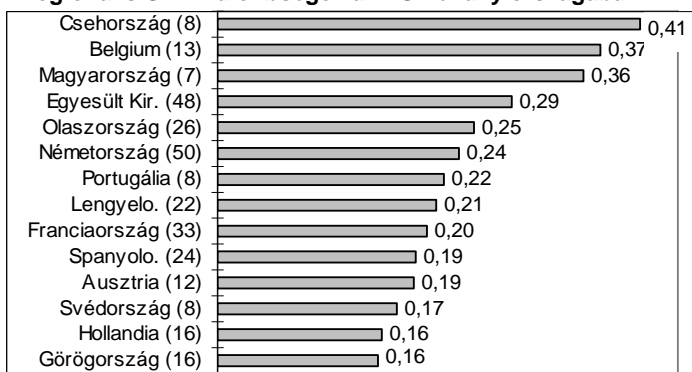
Az egy főre eső GDP szórása a magyarországi régiók között

Az egy főre eső GDP vásárlóerő paritáson (2003): 10 legjobb, 10 legrosszabb, és a magyarországi régiók - EU25 átlag=100%

Regionális GDP-különbségek az EU néhány országában¹

1) a vásárlóerő paritáson számított egy főre eső GDP relatív szórása az ország régiói között, zárójelben az ország EU-régióinak száma

GDP: A nyugat-európai élénkülés húzhatja a magyar gazdaságot

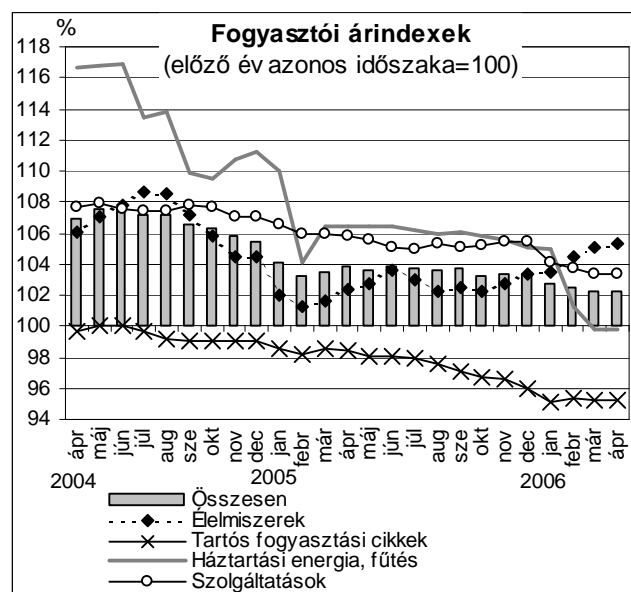
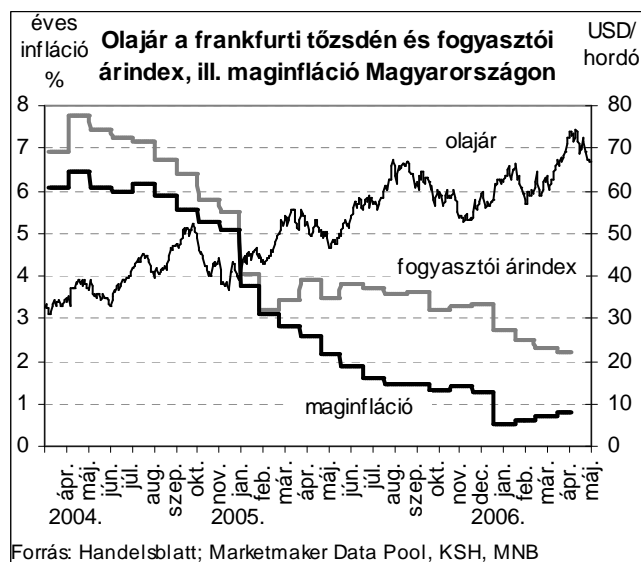
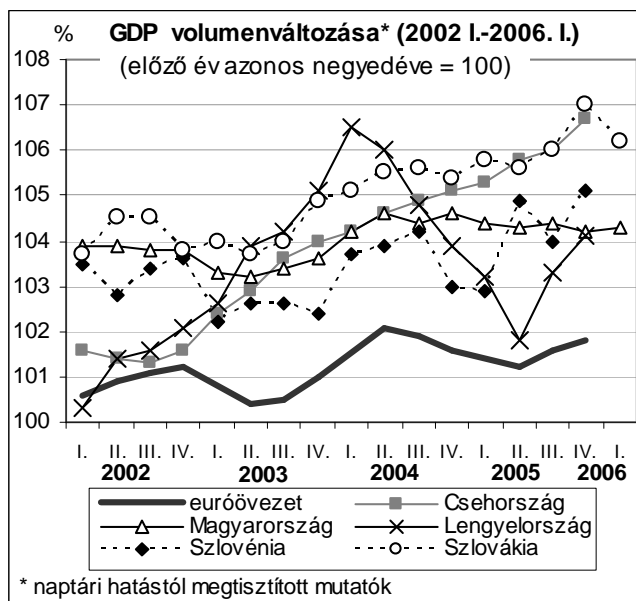
A naptári hatást figyelembe véve Magyarország bruttó hazai terméke 4,3%-kal nőtt 2006. I. negyedévében az előző év azonos időszakához képest. Ez megegyezik a 2005. évi növekedési ütemmel, amivel egyben folytatódni látszik a bruttó hazai kibocsátás két éve tartó 4-5% körüli bővülési üteme. A stabil növekedés az év hátralévő részében még a gazdaság enyhe gyorsulása is jellemezheti, ha figyelembe vesszük, hogy a gazdaságtudató intézetek a 2006. év egészére 4,3-nál gyorsabb növekedést is elképzelhetőnek tartanak. A növekedés üteme hazánkban továbbra is lényegesen nagyobb mint az euróövezetben, de a pozitív képet némileg beárnyékolja, hogy a térség országainak gazdasága 2004-ben a magyarországinál gyorsabb fejlődési pályára állt. Csehországban már 7% körüli a kibocsátás növekedési üteme, ennél még gyorsabban nő a kibocsátás Szlovákiában, és a szlovén GDP-bővülés is az 5% feletti ütemhez tendál.

Olajár, infláció, maginfláció

A 70-es évek olajsokkjai óta csökkent az olajfelhasználás intenzitása, és növekedett a szolgáltatások súlya a világgazdaságban. A fejlett országokkal szemben azonban Kína és más feltörekvő országok sokkal kevésbé bánnak hatékonyan az olajjal. A tartósan magas, 70 dollár/hordó fölötti olajár aligha lassítja számottevően a világgazdaságot, annál nagyobb lehet az inflációgerjesztő hatása. Egyelőre pozitív előjel, hogy javultak az esélyek az iráni-amerikai atomviszály békés rendezésére. A Magyar Nemzeti Bank elemzői májusban a korábban előre jelzett éves prognózist csaknem egy százalékkal 2,1 százalékra módosították. Hosszabb távon 3 százalék körül stabilizálódó inflációra és lassuló gazdasági növekedésre számítanak.

Fogyasztói árindexek

2006. áprilisban az egy évvel korábbi szinthez viszonyítva 2,3%-kal voltak magasabbak a fogyasztói árak, az első négy hónapban, átlagosan 2,5%-os volt a drágulás az előző év azonos időszakához képest. 2005. áprilishoz viszonyítva, az élelmiszerek árai az átlagosnál nagyobb mértékben, 5,3%-kal emelkedtek. A tartós fogyasztási cikkekért átlagosan 4,8%-kal, a ruházati cikkekért 1,6 %-kal, a háztartási energiáért 0,2%-kal kellett kevesebbet fizetni, mint 2005. áprilisban. A szeszes italok, dohányárak és a szolgáltatások árnövekedése az átlagosnál magasabb volt, ez utóbbin belül a helyi tömegközlekedés 12,5, a szemszállítás 6,3, a csatornadíj 5,1, a vízdíj 4,7%-kal drágult. Az egyéb cikkek áremelkedése az átlagossal közel megegyező volt (2,2%), ezen belül a járműüzemanyagok 7,2%-kal növekedtek.

Ipar

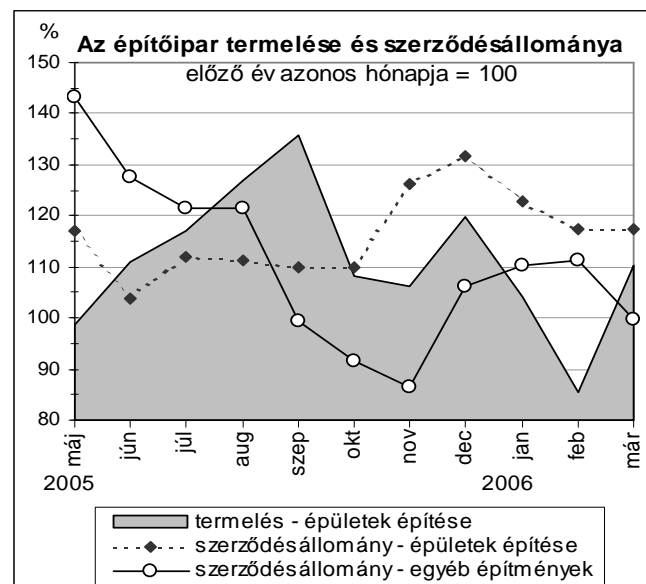
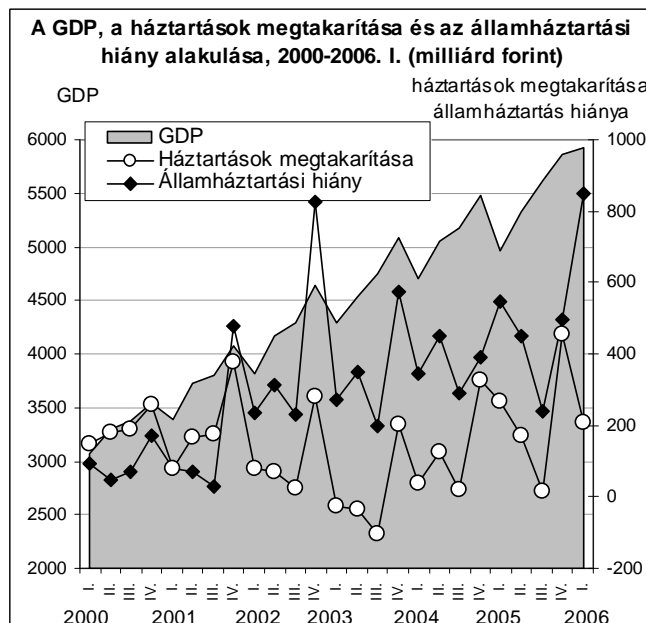
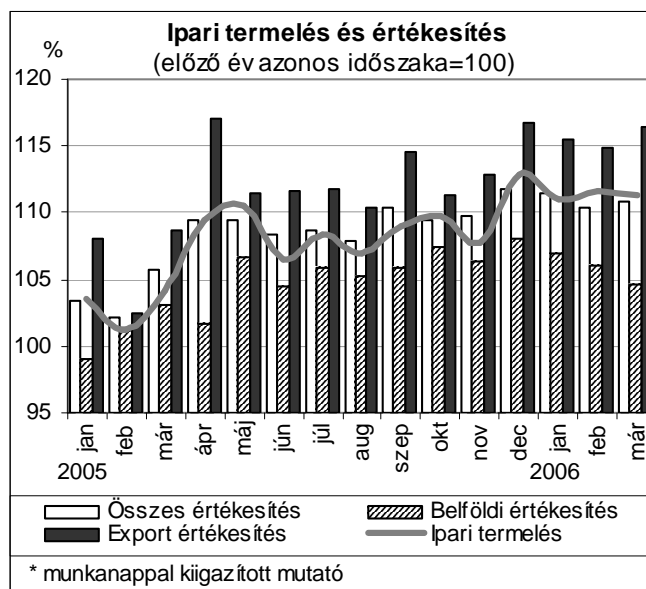
Márciusban folytatódott az ipari termelés lendülete, az egy évvel korábbi szinthez képest 11,3%-os volt a növekedés üteme, és nem kizárt, hogy ez éves szinten is kétszámjegyű marad. A kedvező tendencia mögött a nyugat-európai élénkülés áll, amin belül a legnagyobb jelentőséget a hazai ipar, és különösen a hazai export ágazatok teljesítményével szorosan összefüggő német gazdaság várható fellendülésének tulajdoníthatjuk. Az ipar húzóerejét ugyanis továbbra is a külföldi megrendelések adják, és ezek volumenének közel háromnegyede Németországból érkezik. A külső kereslet stabilnak látszik, az év első két hónapjában az iparban több új szerződést kötöttek, mint egy évvel korábban. A kilátásokat tekintve a pozitív trend folytatódására utalnak a németországi vállalkozások gazdasági hangulatának és várakozásainak szembetűnő javulása. A német gazdaság teljesítményét és kilátásait havonta mérő német ifo konjunktúra-mutató áprilisban sorozatban már ötödik alkalommal javult. A pozitív várakozásokat megerősíti, hogy az ifo elemzői az utóbbi fél évben jelentősen felfelé módosították Németország GDP-növekedésének ütemére vonatkozó előrejelzésüket.

Államháztartás hiánya, és háztartások megtakarítása

Az államháztartás szezonálisan kiigazított nettó finanszírozási igénye (az államháztartási hiány) a pénzügyi számlák adatai szerint 2006 első negyedévében jelentősen növekedett az előző negyedévhez képest, és a GDP 11,9 százalékát érte el. Az első negyedévi államháztartási finanszírozási igényt növelte a Gripen vadászgépek első részletének leszállítása és a gyorsforgalmi útberuházások aktiválása is (összesen a negyedéves GDP 3,0 százalékával). A központi kormányzat elsősorban hosszú lejáratú állampapírok kibocsátásával fedezte a finanszírozási igényét, és jelentősen növekedtek folyószámla-követeléseik. A helyi önkormányzatok bevételi többlete a központi költségvetéstől felvett hitelek csökkenésében jelent meg. Az államháztartás bruttó, konszolidált, névértéken számításba vett (maastrichti) adóssága az első negyedév végén 14 962,2 milliárd forint volt. Ez az utolsó négy negyedév GDP-jének körülbelül 67,6 százalékát tette ki (a magánnyugdíjpénztárak államháztartáson kívüli elszámolása esetén). A háztartások pénzügyi eszközeik közül főként a forint betéteket és a befektetési jegyeket növelték, a tarozásaik közül továbbra is a devizahitelek növekedése jelentős.

Építőipar

Az építőipari termelés volumene 2006 márciusában munkanaptényezővel kiigazítva 13,8%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. Továbbra is dinamikusan nő az egyéb építmények építése, márciusban 24,1%-kal, volt magasabb a termelés az egy évvel korábinál. Az év első három hónapjában kiugróan, 56,6%-kal, illetve

31,7%-kal nőtt a közép-dunántúli és az észak-magyarországi székhelyű szervezetek termelése. Csökkent viszont a nyugat-dunántúli, az északalföldi és a dél-alföldi székhelyű vállalkozások teljesítménye. Az építőipari vállalkozások hó végi szerződésállománya 4,1%-kal magasabb az egy évvel korábnál. Ezen belül az épületek szerződésállománya 17,5%-kal emelkedett, az egyéb építményeké viszont 0,3%-kal maradt el az egy évvel korábbi magas bázistól.

Építési engedélyek, használatba vett lakások

Az év első három hónapjában több mint 7 ezer felépített lakás kapott használatbavételi engedélyt, és közel 10 ezer új lakásra adtak ki építési engedélyt. A használatba vett lakások száma közel ugyanannyi, az új lakásépítési engedélyeké 8%-kal kevesebb, mint 2005 I. negyedévében volt. A befejezett lakások száma alig változott, szerkezete viszont kissé, miután visszaesett a vállalkozói lakásépítés, és ezzel együtt az eladásra épített lakások száma és aránya. Ez a csökkenés elsősorban a fővárosban következett be, itt 23–28%-os csökkenés volt a különböző lakástípusokban. Az előző év hasonló időszakához képest Budapesten 24%-kal kevesebb lakás kapott használatbavételi engedélyt. Országos átlagban 3%-kal kevesebb új lakást építettek gazdasági vállalkozások, és 4%-kal kevesebbet értékesítés céljából. Ugyanilyen arányban nőtt a természetes személyek által, illetve saját használatra épített lakások száma.

Létszám és kereset, aktivitás és munkanélküliség

A legalább 5 fős vállalkozásoknál és a költségvetési intézményeknél alkalmazásban állók száma a nemzetgazdaságban átlagosan 2 millió 762 ezer volt 2006. január–márciusban, 0,4%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban. A nemzetgazdaságban összességében a bruttó átlagkeresetek 7,3%-kal, a nettó átlagkeresetek 8,3%-kal haladták meg az egy évvel korábbit. A január–márciusi reálkereset (2,5%-os infláció mellett) 5,7%-kal nőtt a nemzetgazdaságban az előző év azonos időszakához viszonyítva. A költségvetési szervezeteknél alkalmazásban állók bruttó átlagkeresete 218 800 Ft volt. 2006. január–márciusban a versenyszférában dolgozók bruttó átlagkeresete 9,1%-kal, a költségvetési szférában dolgozóké 5%-kal volt több az előző év azonos időszaki értékénél. Az év első három hónapjában a költségvetési szférában 1,7%-kal, a versenyszférában 0,1%-kal dolgoztak kevesebben, mint egy évvel korábban. A teljes munkaidőben alkalmazásban állók bruttó 171 700 Ft-ot kerestek 2006. január–márciusban. Az aktivitási arány az I. negyedévben 54,5% volt, ami ismételen csökkenést jelent az előző negyedévhez képest, emellett 7,7%-ra ugrott a munkanélküliségi ráta.

Forrás: KSH, MNB, Handelsblatt, Világgazdaság

Publikáció esetén kérjük, hogy elemzésünkre az alábbiak szerint hivatkozzon: MKIK GVI: Gazdasági Havi Tájékoztató, 2006/április, Budapest

Amennyiben a leírtakkal kapcsolatban kérdései lennének, kérjük írja meg nekünk a gvi@gvi.hu címre.

